

OBRRTNIK

Glasiilo Jugoslovanskega obrtništva Dravske banovine

Lastnik: Poverjeništvu za izdajo lista „Obrtnik“
Uprava: Ljubljana, Wolfova 12. (Marn Josip.)
Naročnina znaša: za celo leto 30—Din
za pol leta 15—
Telefon 38-49. posamezna številka . . . 2:50

*V slogi in edinstvu
vsega Jugoslovanskega obrtništva
je uspeh!*

Uredništvo: Ljubljana, Borštnikov trg 1. — Odgovorni urednik Mihelčič Ivan. — Rokopisov ne vračamo. — Nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. — Oglase zaračunamo po ceniku. — Ponaatis člankov dovoljen le z dovoljenjem uredništva.

Leto VIII.

Ljubljana, dne 22. decembra 1939.

Štev. 10.-12.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto

želi

uprava in uredništvo „Obrtnik“

Božič 1939

Letošnje božične praznike bomo praznovali ob neobičajnih razmerah, ko je ves svet okoli nas v nervoznosti in sicer spremenjenih prilikah, zaradi dogodkov, ki se dogajajo v drugih državah.

Obrtniki smo bili navajeni po glavnem svojem delu preko poslovnega leta doslej v ustaljenih razmerah praznovati v krogu svojih družin, svojcev itd. božične praznike in se tako odpočili ali pa prebili kakor koli proste dneve v naravi. Prehtali pa smo tudi bežno ob teh dnevih svoje delo, izvršeno v preteklem letu in ustvarjali ter prešvedevali načrte za bodoče leto. V sedanjih razmerah pa nam je še posebej potrebno ugotoviti uspeh, ki smo ga dosegli v letu 1939. ter po tem predvideti perspektive za naše udejstvovanje, delo in poslovanje sploh v bodoče.

Ko se ob počitku razmislimo, kaj hitro ugotovimo, da je bilo l. 1939. dokaj gospodarsko neustaljeno, čigar posledice, katerih pred letom nismo predvidevali, prav vsi občutimo. Deloma kasen pričetek gradbene sezone v tekočem poslovnem letu, razna mezdna gibanja, večkratni poviški cen, odsotnost večjega števila pomožnega osebja in mojstrov samih na orožnih vajah ter težki pogoji kreditiranja, kakor tudi neizplačil denarnih zavodov normalno, vse to so dogodki, ki so nas v živo zadeli. Kakor je bil s tem prizadet posameznik, je vse to še bolj občutil celotni stan, ki ga moramo kot merilo gospodarske delavnosti in uspehov poedinih gospodarskih panog motriti in na podlagi tega sklepati zaključke.

Naše organizacije, tako prostovoljne, kakor prisilne od obrtniških združenj preko vmesnih nadrejenih oblasti in ustanov, do najvišjih organizacij, so imele razumljivo tudi polne roke dela, ki se jim je vprav letos nakopičilo za izvršitev, zaradi raznih ukrepov, ki so se kakorkoli izvršili, katerih naravna posledica je bila, da so morale organizacije nastopiti za obrambo obrtniških interesov. Opozorimo naj pri tem samo na stvari, kakor n. pr. plačilo mezd pomožnemu osebju na orožnih vajah, plačilo najemnin za obratne prostore, pomanjkanje in povišanje cen gotovih surovin itd. S takimi in podobnimi stvarmi so se organizacije v izrednih prilikah ba-

vile poleg izvrševanja običajnih nalog in poslov, ki so jim po pravilih in zakonu začrtane.

V pogledu izgraditve tesnejše povezanosti slovenskega obrtništva so se pokazali še določnejši obrisi v tem pravcu, da bo Obrtniška zbornica združila pod svoje okrilje slovensko obrtništvo, ki je tudi letos ponovno izrazilo preko svojih predstavnikov združenj, da želi biti samostojno in da je čas po tolikih letih borbe, naj se že enkrat obrtniška volja upošteva in odpade podrejenost drugim stanovom. Cimprijska izvedba zasnove v tem pravcu, bo le v interesu nas obrtnikov in dviga stanovske zavesti ter skupnosti.

Kljub časom nervoze, ki vlada po svetu okoli nas, obrtniki kot stan moramo

Najtežje preglavice za normalno poslovanje obrti v sedanjih časih je nedvomno preskrba obrtniških obratov s surovinami. Skoro vse obrtniške stroke občutijo tozadevno sedaj zastoj oz. neredno dobavo surovin, katerih velike količine dobivamo iz inozemstva. Vprašanje zasepa so surovine oz. polfabrikati, ki se izdelujejo doma v državi, od česar vsega so odvisne obrtniške delavnice za redno obratovanje. Kakor so dobavitelji dvignili cene svojim izdelkom ter jih postopoma še dvigajo, najsi bo, da je to upravičeno, pa nastaja še drugo večje zlo, absolutno pomanjkanje nekaterih specialnih surovin, ki so življenjsko važne za marsikateri obrtniški obrat in zadovoljitev odjemalcev.

Obrtnike zaskrbljuje ves ta pojav, ker zadovoljiti odjemalce kvalitativno in ceneno ni mogoče spričo položaja, posebno za izvršitve novih del, medtem ko se že preje prevzeta in zgotavljajoča dela nekako mora dovršiti. Obrtnik se je znašel sedaj na eni strani pred dobaviteljem surovin in na drugi strani pred konsumentom, ki oba terjata od njega polno zadovoljitev. Dobavitelji obrtniških surovin so v glavnem veletrgovci in boljši trgovci, ki so obrtniku, če hoče dobiti blago, kratko malo postavili pogoje, takojšnje plačilo ob prevzemu, kar je že redek primer, ker se mora surovine prav za prav plačati ob naročilu in po povzetju. Torej

po vseh svojih močeh, z vsemi razpoložljivimi sredstvi z optimizmom gledati naprej in zavestno še tesneje in z večjim veseljem poprijeti za delo v naših delavnicah in v organizacijah, kajti le tako bomo kljub nastopajočim časom storili vse, kar je potrebno za nas same, naše svoje in zadovoljitev naših odjemalcev.

Po bežnem pregledu pojavov, ki smo jih doživeli v tekočem letu, moramo biti pripravljeni na najrazličnejše preizkušnje, kar pa bomo vsekakor lahko prestali, če bomo zavestno storili vsako delo, najsi bo v strokovnem kakor organizatoričnem pogledu, kajti storiti bomo morali svojo dolžnost kot produktivni stan in tudi zadovoljevati v bodoče naše odjemalce, kakor nam bo to najbolj mogoče.

Po življenjskih in časovnih preizkušnjah bo kmalu zatono leto 1939. ter upajmo, da bo leto 1940. srečnejše, ki naj prinese človeštvu ter vsem stanovom boljših in lepših dni, sreče ter zadovoljstva in s tem pa tudi dela ter zaslužka, kar nam je potrebno, da bomo lahko ob letu mogli ugotoviti pozitivnejše rezultate, od katerih bo nedvomno tudi obrtništvo imelo poslovne uspehe, ki so temelj sreče in zadovoljstva.

Obrtniki in surovine

na to stran mora obrtnik izvršiti polno materialno obveznost in se ne vpraša, kje naj za to obrtnik dobi denar, kajti pozabiti ne smemo, da ima obrtnik polno terjatev, ki jih po načinu svojega dela in pogojih ni uspel in ne uspe preko noči vnovčiti. Na drugi strani pa so še vedno odjemalci, ki ne uvidijo nastalega položaja, v katerem se obrtnik nahaja, da bi obrtnikom sproti ali pa vsaj takoj ob predložitvi računa tega poravnali — za izvršene izdelke, usluge itd. Kam naj to pelje in v čigavo korist? V obrtnikovo korist gotovo ne! Dobavitelj surovin je razumljivo, če je posameznik gospodarsko dobro stoječ, če ni to družba itd., kateri vsi razpolagajo s kapitalom, ki jim omogoča nemoteno kuncioniranje najsi bo obratov industrijskega značaja in velikih trgovin, posebno ker imajo v rokah možnost izkoristiti priliko položaja za plačilo. Kapitalu je to vsekakor mogoče, da je iz običajnih prilik in doslej veljavnih trgovskih pogojev čez noč uvedel nov sistem, kateremu so v izkoriščanje izpostavljeni vsi odjemalci, ne glede na to, kako so se ti že kot odjemalci in dobri plačniki izkazali. Da je to kvarno in netrgovsko se nihče ne vpraša, čeprav trpi na vsem tem celokupnost, ki posebno prihaja do izraza pri najštevilnejšem kupujočem občinstvu.

Imamo že mere in kazni proti navijalcem cen itd., toda to vse je še premalo, da bi se mogli znajti kljub sedanjemu sta-

nju v razmerah, ki bi bile primerne položaju. Zaradi načina, ki se izvaja, bi morala oblast posvetiti pažnjo prav vsem vprašanjem, ki so na dnevnem redu gospodarskih vprašanj sedaj, kajti neurejeno stanje nas lahko zaradi nepravilnega sistema funkcioniranja gospodarskih pogojev pripelje v veliko socialno zlo. Zato je nujno potrebno, zaradi pravilne cirkulacije denarnega prometa, plačila obveznosti, tako gospodarskih krogov, kakor ostalega kupujočega občinstva, napraviti v sedanjih časih in trgovskem poslovanju red, ki se naj očituje v sorazmernih trgovskih pogojih, ki naj ne bodo pretirani in izkoriščani enostransko v korist kapitala, kakor je primer sedaj. Nikakih potreb naše gospodarstvo še ne opaža, da bi morali industriji in veletrgovci dobavljati blago in surovine pod drugačnimi pogoji, kakor jih zmora naš obrtnik, mali trgovec, uradnik in delavec. Upoštevati je namreč treba, da ti ne kupičijo denarja, niti ga imajo, ampak da danes denar kopičijo prav tisti, ki jim je to najmanj potrebno v škodo vseh manj socialno situiranih slojev naroda. Oblast bo imela hvaležno nalogo, če se posveti s posebnimi merami in kaznimi tudi takim poslom, ki se sedaj vrše, nastopiti pa mora tudi proti izkoriščanju, posebno obrtništvu, ki je prizadeto s tem, da mora surovine in polizdelke takoj plačati, medtem ko ni nikjer nikakih sankcij za obrtnika za to, da bi mogel zakonskim potom od stranke dobiti takoj plačilo ali da bi mogel že iz enostavnih običajev zahtevati takojšnje plačilo.

Vprašanje surovin za obrtniške obrate je torej danes najkulantnejše, kajti problem tega je treba pričeti takoj reševati in tudi oblast mora kot zaščitnica

Odpadki in naše narodno bogastvo

Vsem je znano, da je naša država po svoji legi glede na najrazličnejšo zemljepisno in sicer geografsko lego zelo bogata na narodnem bogastvu, kamor v prvi vrsti prištevamo les in rudnine. To bogastvo, kakor se sicer poudarja in katero je deloma neizčrpno, v kolikor so nam znani izvori in kolikor je še tega neznanega v zemlji, je ogromno in ni čuda, da nas marsikatero države glede tega zavidajo.

Pri vsem tem pa prav v sedanjih časih opazamo, da izvažamo v inozemstvo ogromne količine surovin od katerih prejemamo nazaj polizdelke za našo nadaljnjo uporabo, predelavo itd. Semkaj spada na pr. baker, ki ga pri nas mnogo izvažamo in nato uvažamo kot izdelek, ki se dogotovi v inozemstvu. Enako je tudi z drugimi rudninami in izvozom našega narodnega bogastva sploh.

V sedanjih vojnah opazamo, da primanjkuje najrazličnejših kovin, kakor cina, železa, bakra, cinka itd., kar vsega rabi mnogo vojna industrija in se mora ostala privatna delavnost in industrija zadovoljiti s tem, kar vojni industriji preostane. Pri nas na pr. imamo močno razvito železno industrijo, ki se še spopolnjuje in bo mogla kriti po izvršitvi vseh tehničnih pripomočkov domači trg z lastnimi izdelki. Izgleda, pa, da bomo mogli še mnogo izvažati, pri čemer bo treba paziti, da bodo to izdelki in ne surovine. V kolikor danes gotovih rud še ne izrabljamo in predelujemo do popolnega blaga doma v državi, bo treba to polagoma in načrtoma storiti, da ne bomo odvisni od inozemstva, katero nam cene diktira in se tako prav za prav narodno premoženje uničuje.

vseh državljanov ukreniti svoje, da ne bodo vsak dan višje cene, in vsak dan težji pogoji, najsi bo glede plačila dobav in dobavnih rokov sploh. V našem državnem interesu je, po možnosti normalno poslovanje in obratovanje v industriji, obrti in trgovini itd., ker od normalnega poslovanja ne bo trpelo tudi drugo življenje, pač pa je potrebno s primernimi ukrepi in določili omejiti vsakodnevno višanje cen, predvsem za surovine, ki jih imamo v državi in pa določiti trgovske pogoje, da ne bo obrtnik in preko njega odjemalec izpostavljen izkoriščanju.

Mimogrede pa naj omenimo, da je treba nujno surovine, ki jih iz države izvažamo in nato uvažamo nazaj iz inozemstva, tako urediti, da bomo prejeli tega dovolj, ne pa da bomo v naši državi prikrajšani za surovine in izdelke, ki so izvršeni iz naših surovin, pri tem pa tudi neprimerno dragi. Tudi v tem oziru je treba, da naša država ukrene potrebno, saj smo itak odvisni od mnogih surovin, ki jih moramo uvažati, tako pa bi se že našel način zamenjave, da bi doma ne trpeli pomanjkanja surovin.

Danes so mnoge naše obrtniške stroke že težko prizadete, baš zaradi nepravilnih dobav surovin, zaradi česar tudi ne drže dobavni in izvršilni roki, kar pa bi se še vse uredilo, samo da bo urejeno in razdeljeno vprašanje surovin in da se prilagode plačilni pogoji položaju in stanju, v katerem se nahajamo. Pričakujemo, da zastavi v tem pravcu država kot oblast vsa svojo avtoriteto in moč, kajti le tako se bo obvaroval naš mali človek pred izrabljanjem, medtem ko tudi drugače ne bomo občutili sicer sedaj običajnih neprijetnih razlik.

Drugi narodi in vodstva držav pa so ne samo v zadevi proizvodnje najraznovrstnejšega blaga izvedle skrajno racionalizacijo, temveč skrbje, kar je posebno važno ob kritičnih časih, za to, da se zbirajo odpadki najraznovrstnejših kovin, porcelana, papirja itd., kar vse se ponovno predela in uspešno porabi. Vsega tega pri nas doslej še nismo storili in tako smo nehote prepustili propasti marsikatero dragocene kovine in drugi material, kar bi z uspehom lahko uporabili, če bi odpadke znali pravilno uporabiti. V zadnjem času šele se je tozadevno pričelo gibanje in ne dolgo tega, se je vršila v pristojnem ministru konferenca glede zbiranja odpadkov železa, ter je bilo tozadevno sklenjeno angažirati združne organizacije, naj bi te prevzele iniciativo zbiranja. Gotovo je to že skrajni čas, saj se pri nas ni pazilo nikdar na to, kaj smo kratko in malo prepustili propasti in odvajali v smeti. V Pragi n. pr. ima občina tako zvano „Spalovno“, t. j. zažigalnico smeti, v katero se stekajo vse smeti iz vsega mesta, kjer jih pred sežiganjem preberemo po vrsti kovin in ostalega materiala, kar odvedejo v posebne celice za ponovno uporabo po odstranitvi drugih primesi, medtem ko ostalo vse sežgo ter je tako „Spalovna“ kot podjetje tudi za občino koristna, na drugi strani pa se izvaja pobiranje in odvajanje smeti v „Spalovno“ povsem hermetično od strank do „Spalovne“, kar tudi ugodno zdravstveno vpliva.

Kakor so znali in znajo izvajati zbiranje odpadkov in smeti v koristne svrhe v drugih državah, tako je že nujni čas tudi pri nas, pričeti tozadevno delo, kajti pripomniti je k temu še, da uporabljajo

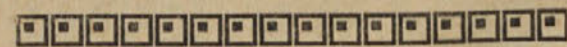
Poslovne knjižice

Opozarjamo obrtnike in obrtniško pomožno osebje ter nameščence, da si pravočasno v izogib kaznim in nevspečnim nabavijo nove poslovne knjižice, katere izdajajo občine, uprave policij in združenja obrtnikov za pomožno strokovno osebje, uslužbeno pri članih združenj.

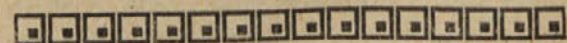
smeti v organiziranih tozadevnih podjetjih tudi za izdelavo zidakov, za stavbne svrhe, kar naj bo mimogrede omenjeno. Investicije za izvajanje tega bi morale nositi občine, katere tudi že sedaj pobirajo in odvajajo smeti. Pravilna organizacija in primeri v drugih državah nas lahko pouče, kako se to vse koristno uporabi, ne smemo pa pozabiti, koliko moči je še tu potrebno, ki dobe tako zaposlenje. Z izvedbo organiziranih podjetij za zbiranje in predelavo odpadkov v naši državi bi stopili v krog onih naprednih držav, ki so z dokazom in stremljenjem v tem oziru mnogo doprinesli k osamosvojitvi narodov in držav. Taka podjetja pa nudijo zaslužka domačemu človeku, ki s svojim delom obvaruje od propasti mnogo koristnih odpadkov, kateri po predelavi prav tako uspešno služijo svojemu namenu, kakor so služili prvotno.

Odpadki, ki jih običajno izločamo v smeti, so poleg vsega ostalega narodnega gospodarstva in blaga tudi važen člen y verigi tega, ter prav zato tudi ne smemo prezreti pomembnosti zbiranja odpadkov in njih predelavo. To pa je tem bolj važno v časih, kakor so sedaj, v katerih smo že za marsikatero kovino odvisni od inozemstva, katere po vrhu vsega težko dobimo in jih moramo drago plačevati. Marsikateri odpadki kovin, ki bi jih organizirano uspešno nabrali, bi s predelavo le še poplemenitili izdelke na novo. Kakor se izvaja praktično že organizacija zaščite pred zračnimi in drugimi napadi, tako ni nič manj važna organizacija zbiranja odpadkov in njih predelavo ter njih uspešna uporaba, kajti z izvedbo tega, se bomo v naši državi le približali naprednejšim državam, storili korak naprej h gospodarski osamosvojitvi in zaposlili s tem delom veliko število naših domačih delovnih moči. Kot dokaz potrebe organiziranja zbiranja odpadkov in njihovo koristno uporabo naj navedemo primer, da izvažamo vsako leto veliko število vagonov češpelj, od katerih uvažamo peške nazaj za druge potrebne svrhe za narodno obrambo za drag denar, kar bi razumljivo ne bilo treba, če bi bila organizacija zbiranja odpadkov izvedena.

V interesu našega narodnega gospodarstva, naravnega bogastva in domače delovne sile je, da se vprašanje koristnosti uporabe in organizacija zbiranja ter predelave odpadkov čimprej izvede ter pozove k temu delu sistematično vse prebivalstvo in organizacije ter ustanove, kajti tako bomo vsi skupno doprinesli tudi praktično k slovesu našega narodnega gospodarstva.

**Naročajte in redno
plačujte „Obrtnika“**

Pooblastila za manjša zidarska dela

Z obrtnim zakonom je predvideno, da ban odloči, v katerih krajih banovine se morejo izvrševati manjša zidarska dela dispensnim putem, ali brez predpisane in dokazane strokovne usposobljenosti.

V naših krajih na območju dravske banovine je bilo glede na tozadevno odločbo bana izdanih že par koncesij za manjša zidarska dela, čeprav ni bilo zato stvarnih potreb. Prepričani smo, da je temelj obrtnega zakona neodstopno stališče za dokaz samostojnega izvrševanja obrti, strokovna izobrazba in položen izpit. Da je baš to dejstvo važno, posebno za gradbene obrte, tega ni potreba še posebej podčrtati, saj imamo vedno polno novih stvari v stavbarstvu in bi prav zaradi tega in pa tudi zaradi močno razvite stavbene obrti ter številnih strokovnih šol, ne bilo treba v dravski banovini izdajati dispensnih koncesij - pooblastil za izvajanje manjših zidarskih del brez dokaza strokovne izobrazbe.

Naša tehniška srednja šola v Ljubljani in gradbeni oddelek delovodske šole v Ljubljani sta dostopna prav vsem, ki se izučijo v gradbeni obrti ali absolvirajo 4 razrede srednje šole, da nato na Tehniški srednji šoli absolvirajo štiriletno oz. dvoletno dobo ter na to po predpisanih letih prakse nastopijo po položitvi potrebnih izpitov samostojno obrt. Trideset do 50 je število teh absolventov letno, kar popolnoma zadostuje za potrebe dravske banovine in še izven mej-te, da zadoste v tehničnem pogledu gradbeni stroki. Zato pa je nepotrebno in tudi kvarno in za ugled stroke neprimerno, izdajati dispensne koncesije, da v obsegu te more tak mojster izvrševati dela, za katera si je moral drugi pridobiti prakse, žrtvovati časa in denarja za drago šolanje in položiti vse izpite. Pa ne samo to, da se izdajajo koncesije pravilno dispensnim putem po odločbi bana za kraje, v katerih ni nobene potrebe, temveč, kar je še bolj žalostno, se izdajajo koncesije celo po političnih vidikih in priporočilih političnih ljudi.

V mislih nam je konkretni primer občine na Gorenjskem, v kateri izvršujeta že v polno zadovoljstvo več let zidarska dela dva pooblaščenca zidarska mojstra, ki sta si za pridobitev svoje usposobljenosti in samostojnega izvrševanja gradbenih obrti pridobila vso predizobrazbo ter položila predpisane izpite. V tem kraju pa je pred kratkim prejel dispensno pooblastilo za zidarskega mojstra nekdo, kar ni potrebno, in pa s pomočjo političnih prilik, kar je gotovo zrcalo današnjih dni.

Mi vemo, kako se pooblastilo obrtnega zakona izvaja v tem pogledu v drugih banovinah, kjer se točno ravna po tem, če je podana potreba za tak primer podelitve obrti, za kar pa mora biti primer, da v tistem kraju ni obrtnika. V predmetnem primeru pa sta dva, ki popolnoma zadostujeta in bi se tudi tretjega itd. ne branili, če bi se preizkusila in ugotovila krajevna potreba, potem vseh pristojnih organov ali pa če bi bil novi mojster v kraju pooblaščen, kakor to predvideva obrtni zakon brez dispenza, torej s položenim mojstrskim izpitom ter dokazano strokovno usposobljenostjo.

V interesu gradbene stroke moramo najenergičneje protestirati proti izdajanju pooblastil za gradbene obrte v naših krajih dispensnim putem, kajti to nam narekuje sloves gradbene stroke v dravski banovini, prezreti pa se tudi ne sme pri tem naših absolventov tehniške srednje in delovodske šole gradbenega oddelka,

kateri se žrtvujejo za stroko, taki primeri pa jim bijejo v obraz, kajti s tem se omalovažuje stroka in jemlje tudi veselje do strokovnih šol, če se dogajajo taki primeri, ko pride strokovno in teoretično neizobražen človek do izvajanja gradbenih del v manjšem obsegu. Pozabiti se namreč ne sme, da vsi mojstri v Sloveniji na deželi izvajajo prav za prav izključno le zidarska dela v manjšem obsegu, ker imamo za večje gradnje že lepo število stavbenikov in pooblaščenih inženirjev graditeljev, ki že glede na razmejitve v gradbenih obrtih, sami pazijo na pravilno izvajanje gradbenih del po obsegu. Zato pa tudi ne preostane zidarskim mojstrom za izvrševanje danes drugo, kakor le manjša zidarska dela, zaradi česar je podana zadostna utemeljitev, da ni potrebno v dravski banovini izdajati poleg obrti po redni poti obrtnega zakona, nikakih zidarskih obrti dispensnim putem.

Proračun zbornice za TOI v Ljubljani potrjen

Službeni list kr. banske uprave dravske banovine v Ljubljani z dne 13. decembra 1939, kos 99, prinaša razglas o potrditvi proračuna Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za leto 1940. Dohodki za posl. leto 1940. so predvideni z zneskom 3.871.754.— din ter izdatki v znesku 3.865.305.— din, torej presežek 6449.— din. Odobreno je s tem razglasom tudi pobiranje doklad, ki je 8% od osnovnega davka pridobnine in družbenega davka, izvzemši primerov v katerih se plačuje v smislu zakona o pobiranju Zborničnih doklad minimalni prispevki, to so davkoplačevalci, ki plačujejo pridobnino pavšalno. Ti so dolžni plačati zbornici letni prispevek, ki znaša: a) če

Kakor nam je znano, je banska uprava v Novem Sadu na predlog trgovinsko-industrijske in obrtne zbornice v Novem Sadu izdala odločbo, s katero je ustavljeno izdajanje pooblastil za manjša zidarska dela, za skoro vse večje kraje in za več srezov, kar je utemeljeno z ozirom na minimalno strokovno usposobljenost malih zidarjev in pa ker je absolutno zadostno število zidarskih mojstrov z odgovarjajočo strokovno usposobljenostjo. Zato je bila izdana navedena odločba, posebno pa še v interesu napredka gradbene obrti in delavnosti. Kakor se je moglo zgoditi na področju banske uprave Dunavske banovine, tako bi bilo želeli, naj se določi v najkrajšem času tudi za območje dravske banovine s tem, da se izda odločba, s katero naj se sploh ustavi izdajanje dispensnih pooblastil zidarskim mojstrom, ker se morejo s tem služiti režimi, in stvar tako ne more koristiti stroki, v kateri mora vladati red in enake mere za vse.

delajo sami din 10.— b) če delajo z 1 pomočnikom din 15.— in c) če delajo z dvema pomočnikoma din 20.—. Manj kot din 20.— prispevka, kot minimalni znesek ne morejo plačati davkoplačevalci, ki ne podlegajo pavšalnemu davku.

Opozorilo!

Dom jugoslovanskih obrtnikov v Ljubljani (Govejek - Gonte) sporoča, da priredi svojo vsakoletno prireditev — ples (planinsko rajanje) v soboto dne 3. februarja 1940 v vseh prostorih „Kazine“ v Ljubljani.

Ze sedaj opozarjamo na to prireditev in prosimo vse prijatelje našega obrtniškega stanu ter pokreta in obiskovalce doma na Govejku na udeležbo na tej prireditvi.

ZANATSKA BANKA

Kraljevine Jugoslavije a. d.

Podružnica Ljubljana

Gajeva ulica 6.

Telefon št. 20-30

Centrala Beograd
Glavna podružnica ZAGREB
Podružnica Sarajevo

Delniška glavica din 75,000.000.—

Udeležba države din 30,000.000.—

Rezervni fondí nad din 5,000.000.—

Podeljuje obrtnikom in obrtnim podjetjem menična in hipotekarna posojila, kredite na tekoče račune in posojila na zastavo državnih vrednostnih papirjev.

Sprejema od vsakogar vloge na hranilne knjižice in tekoče račune po najugodnejšem obrestovanju.

Upravlja imovino in fonde obrtniških ustanov in organizacij.

Izvršuje najkulantneje vse ostale bančne posle.

Obrtniki! V Vašem lastnem interesu je, da vse svoje denarne posle izvršujete potom svojega denarnega zavoda.

Za Božič, Novo leto in naslednje praznike priporočamo obisk edinega obrtniškega počitniškega doma na Govejku pri Medvodah. — Za božične praznike sveže koline, preskrbljeno z vso jedačo in pijačo ter kurjenimi sobami.

IZ UPRAVE.

Vse cenjene naročnike naprošamo ob koncu poslovne dobe oz. koledarskega leta za poravnavo zaostale kakor tekoče naročnine po položnici št. 12.986. Zaostala naročnina ter neplačana je v veliki meri vzrok nerednega izhajanja našega glasila, ki je navezan izključno le na naročnino in in-serate. Prepričani smo, da boste storili svojo dolžnost sedaj ob koncu leta!

Naročnike prosimo za poravnavo naročnine za „Obrtnika“

Vprašanje obrtniške Zbornice v Novem Sadu

Dne 6. novembra t. l. je prispela v Beograd deputacija, sestojeca iz številnih obrtniških predstavnikov iz področja Skupne Zbornice za TOI v Novem Sadu, katero je vodil k ministru trgovine in industrije podpredsednik Glavnega zemaljskega Saveza obrtniških združenj g. Milošević, v zadevi čimprejšnjega izdejstvanja in osnivanja Obrtniške Zbornice v Novem Sadu. Delegati so g. ministru pojasnili položaj ter prosili g. ministra, da čimprej omogoči osnivanje posebne Obrtniške Zbornice v Novem Sadu, kakor je to želja obrtništvu s tega področja. G. ministra so predstavniki informirali tudi o drugih perečih vprašanjih in težkočah obrtništvu s svojega področja. Po sporočilih delegacije, katero je pazljivo poslušal, je g. minister pozval načelnika g. Krpana in zahteval poročilo, zakaj se doslej ni ugodilo željam obrtništvu s področja novosadske Zbornice. Naročil je, da se mu o tem vprašanju poda poročilo in izjavil, da ne vidi razloga, ki bi nasprotoval tej upravičeni prošnji. Delegati so odnesli najugodnejše vtise z zadovoljstvom, da se bo tako že končno povoljno rešilo to vprašanje in da bodo prišli tudi obrtniki iz Novega Sada do svoje obrtniške Zbornice.

Podjetja s pooblastilom za industrijska proizvodnja nimajo pravice izdelave na malo po naročilih

Odločba Državnega sveta.

Neko industrijsko podjetje, ki ima pooblastilo za „Tovarniško izdelavo in prodajo oblek“, je sprejemalo v eni svojih prodajalnic naročila za izdelavo oblek za poedine svoje naročnike in jim izdelavalo obleke na malo. Ker je prvostopna upravna oblast smatrala, da podjetje ni pooblaščen za tako delo, katero spada v krojaško obrt, je kaznovala podjetje po § 398 obrt. zak. Ko se je podjetje pritožilo brez uspeha na bansko upravo, je vložilo tožbo na upravno sodišče, katero je tožbo sprejelo in odločbo o kazni uničilo ugotavljajoč, da podjetje, ki ima pooblastilo za industrijsko izdelavo in prodajo oblek, ima tudi pravico izvrševati sprejem naročil tako, da v tem primeru ni bil storjen prestop.

Proti razzodbi upravnega sodišča se je pritožila banska uprava na Državni svet, kateri je (s št. 13.548-39) razzodbo uničil iz naslednjih razlogov: „Nemotemeljeno je stališče upravnega sodišča, da je zainteresirano podjetje pooblaščen na podstavi odst. 1 § 141 obrt. zakona, izdelovati obleke na malo po naročilih, na temelju, ker ima pooblastilo za tovarniško izdelavo in prodajo oblek in da je na podlagi tega pooblaščen tudi prodajalnica sprejemati naročila na malo.“

Obseg dela industrijske (tovarniške) obratovalnice v smislu obrtnega zakona je odrejen v § 32 tega zakona. Na podlagi tega zakonitega predpisa tovarniške obratovalnice „izdelujejo in predelujejo za zalogo ali po naročilu v večjem obsegu“. Iz tega jasno sledi, da tovarniška obratovalnica ne more izdelovati blaga po naročilu na malo, ker s tem prekorači obseg svojih pravic, za delo, odrejeno z zakonom (§ 136, odst. 1. ob. z.), za kar je predvidena sankcija v § 398, točka 1. obrt. zakona.

Sklicevanje upravnega sodišča na obrtni zakon § 141, odst. 1. je pogrešno že zaradi tega, ker zainteresirano podjetje nima pravice na izvrševanje obrtniške krojaške obratovalnice, temveč je dobilo pooblastilo za tovarniško izdelavo in prodajo oblek, pa zato tudi njegove prodajalnice morejo sprejemati naročila samo v mejah tega pooblastila in ne v mejah obrtniške izdelave.

Prav tako sprejem naročil in izdelava oblek na malo, ne predstavlja malenkostne izpremembe na blagu v smislu prilagoditvi iste potrebam kupca (beseda drugega odstavka § 141 obrt. zak.), temveč je to, kakor že povedano, obrtniška izdelava oblek.

Priporočilo Zbornice TOI vsem industrijcem, trgovcem in obrtnikom na področju dravske banovine

V smislu sporazuma, doseženega na anketi predstavnikov delodajalskih in delojemalskih organizacij, ki se je vršila na poziv g. bana dravske banovine pri kraljevski banski upravi dne 5. decembra 1939 dopoldne o vprašanju prilagoditve delavskih in nameščenskih zaslužkov draginjskim razmeram, priporoča Zbornica za TOI v Ljubljani vsem svojim pripadnikom, da v okviru stvarnih možnosti in upoštevajoč produktivne razmere v posameznih podjetjih, prilagodijo zaslužke svojih nameščencev in delavcev draginjskim razmeram, kolikor tega doslej še niso storili.

10 obrtniških zapovedi

V programu obrtniškega tedna hrvatskih obrtnikov je tudi 10 zapovedi za obrtnike, katere navajamo in katerih vsaka je še posebej utemeljena.

1. Bodi stanovsko zaveden.
2. Propagiraj med seboj obrtniško solidarnost.
3. Nauči se pridobiti odjemalce.
4. Ne izvajaj nelojalne konkurence.
5. Pridobi strokovno in splošno izobrazbo.
6. Sodeluj na gospodarski moči obrta.
7. Vzgajaj dober obrtniški naraščaj.
8. Spoznaj pomembnost reklame in prodaje.
9. Vrši dolžnost napram narodu in državi.
10. Izvršuj dolžnosti napram obrtniškim ustanovam in organizacijam.

Kot že omenjeno, je bila na obrtniškem tednu še vsaka zapoved najširše utemeljena, ter na kraju utemeljitve zapovedi končujejo: „Obrtniki, držite se teh 10 zapovedi, pa boste ponosni na sebe, svoje delo in svoj stan!“

Vesti iz združenj

Prostovoljna Zveza sobo-črkoslikarjev, pleškarjev in ličarjev za dravsko banovino je imela dne 17. decembra 1939. odborovo sejo v Ljubljani. Sejo je vodil ter otvoril predsednik g. Bricej Ivan.

Tajniško poročilo je podal g. Rožič Stefan o raznih važnih zadevah, ki se tičejo posredno ali neposredno Zveze oz. obrtništvu sploh. Na tej seji se je določilo dan, čas in kraj ter dnevni red skupščine, katera se bo vršila dne 11. februarja 1940 v Mariboru, s sledečim dnevnim redom:

1. Otvoritevni pozdrav.
2. Letno poročilo tajništva.
3. Čitanje zapisnika zadnje redne skupščine.
4. Poročilo blagajnika.
5. Poročilo nadzornega odbora.
6. Proračun in določitev letne članarine.
7. Volitev predsednika, 3 podpredsednikov, 8 odbornikov, 8 namestnikov odbora, 3 člane nadzornega odbora in 3 namestnike nadzornega odbora.
8. Razni predlogi uprave.
9. Samostojni predlogi, kateri pa morajo biti 3 dni pred skupščino pisмено vloženi.
10. Regulacija cenika z ozirom na splošni dvig cen v materialu v %.
11. Slučajnosti.

Elektrotehnični koledar je tudi za leto 1940. izdalo Združenje elektrotehničnih obrti dravske banovine v Ljubljani, Gledališka ul. 7/II. Koledar je lepo urejen in strokovno popoln ter spopolnjuje koledar iz l. 1939. v strokovnem pogledu. Priporočamo nabavo v kolikor je še zaloge.

Ves potrebni material

za vsakovrstne instalacije, kakor: kopalne banje in peči, umivalnike, školjke za angleška stranišča iz fajančevine, kakor tudi čučavce za industrijska podjetja ter ostali potrebni pribor za take instalacije, to so vodovodne cevi, škotske in svinčene cevi z vsemi armaturami, ki pridejo pri raznih stavbah v poštev dobite v največji izbiri in po najnižjih konkurenčnih cenah pri tvrdki

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino, vsakovrstnim orodjem in stavbenim materialom

v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 18

Razno

Reorganizacija delavskega zavarovanja. V mesecu novembru se je vršila v Beogradu konferenca predstavnikov vseh okrožnih uradov za zavarovanje delavcev ter vseh delavskih in delodajalskih zbornic iz vse države razen iz banovine Hrvatske. Na konferenci so obširno razpravljali o reorganizaciji zavarovanja ter je bila sprejeta neka resolucija, ki bo dostavljena vsem zbornicam na mišljenje. Kakor je znano, gre vprašanje reorganizacije za tem, da se dosedanje OUZD avtomizira itd.

Z omejitvami tekočega goriva in prometa je prizadeto tudi obrtništvu. Z uredbo o omejitvi prometa z motornimi vozili, ki je bila še naknadno pred dnevi novelirana, je zelo prizadeto tudi obrtništvu, kajti mnoge stroke, kakor so pleskarji, parketarji itd., ki rabijo pri svojem delu bencin in druga goriva, so uprav ovirani v svojem poslovanju.

Glede na to so razna obrtniška združenja in ustanove že pokrenile potrebne korake za pridobitev potrebnih goriv, da obrtništvu pri svojem delu ne bo ovirano.

Največ vlagatelj je v dravski banovini. Po podatkih zveze hranilnic kr. Jugoslavije v Zagrebu posnemamo, da ima dravska banovina pri samoupravnih hranilnicah 131.572 vlagatelj z vlogami v znesku 1.122.7 milijonov. Najmanj vlagatelj pa ima moravska banovina in sicer 14 z 0.6 milijona vlog ali dravska banovina 44.89%. Moravska banovina pa 0.08%.

Elektrotehnični obrtniki v Zagrebu so imeli pred kratkim protestni sestanek zaradi neosnovanih poviškov cen za elektroinstalacijski material ter utemeljili v posebni resoluciji, da je treba oblastem paziti na prikrievanje zaloga materiala ter neupravičene zaslužke, ki znašajo ogromne vsote baš iz špekulativnih namenov. V resoluciji zahtevajo imenovanje posebne strokovne komisije, da se za elektroinstalacijski material ukine, dokler traja tako stanje uvozna carina, da se prepove izvoz vseh surovin, potrebnih za izdelavo elektrotehničnega materiala itd. Resolucija je bila poslana na vsa merodajna mesta.

Posvetitev obrtniškega doma v Kragujevcu, o katerem smo že pisali, je bila izvršena dne 12. novembra t. l. ob številni udeležbi obrtništvu in predstavnikov.

Obrtniški dan in teden. Obrtništvu v Srbiji in na Hrvatskem je, kakor doslej vsako leto, tudi letos praznovalo obrtniški dan in obrtniški teden ter so bili na zborovanjih podani posebni referati o vprašanjih, ki zadevajo v današnjih časih obrtništvu. Da so take vsakoletne obrtniške manifestacije potrebne, je jasno, posebno pa še to zelo ugodno vpliva moralno na obrtniške mase in njihovo samozavest.

Madžarski čevljarji proti ustanovitvi Batnih podjetij. Obrtniške organizacije Budimpeštanskih in okoliških obrtnikov so imeli konferenco članstva, na kateri je poročal predsednik, da hoče ustanoviti Bata tudi svoje tovarne v Madžarski, čemer so se čevljarji odločno uprli. Pridružili so se tudi trgovci z obutvijo na skupnem protestu. Po izvajanju mnogih govornikov, je bilo prečitano preko 200 brzojavk in pisem iz vse Madžarske s čemer se vlada naproša, naj ne dopusti uvedbo firme „Bata“ v Madžarski.

Pripravljajo se obsežne davčne reforme. Pred nekaj dnevi se je vršila seja ministrskega sveta, ki je trajala več ur, po kateri je minister Konstantinovič izjavil, da je bil prvi del seje posvečen internim ministrskim vprašanjem posameznih resorov. Drugi del pa je bil v glavnem namenjen posvetovanju, proučevanju in reševanju cele vrste finančnih problemov. Ministrski svet je odobril več uredb, s katerimi se spreminjajo zakoni finančne prirode. Te uredbe bodo danes definitivno sestavljene in najbrže tudi že objavljene. Gre predvsem za spremembe zakona o neposrednih davkih. Med drugim bodo s temi uredbami oproščeni zemljarine vsi oni kmetje, katerih čisti katastrski dohodek ne znaša več kakor 1000.— din. Na ta način bo oproščenih plačevanja zemljarine okrog 3 milijone malih kmetov.

Prav tako so izvršene s temi uredbami važne reforme v pogledu davkov za male obrtnike. Za male obrtnike bo davek pavšaliran in znatno znižan. V tem pogledu so bili v veliki meri upoštevani predlogi obrtnih zbornic. Izvršene so bile tudi izpremembe nekaterih taks. Kar se tiče drugih vprašanj gospodarskega značaja, je bila v načelu sprejeta nova uredba o kontroli cen.

Ministrski svet je proučeval tudi vprašanje reforme železniških tarif, zlasti za prevoz žita in moke, da bi se na ta način mogla znižati cena žita in moke v oddaljenejših pasivnih pokrajinah.

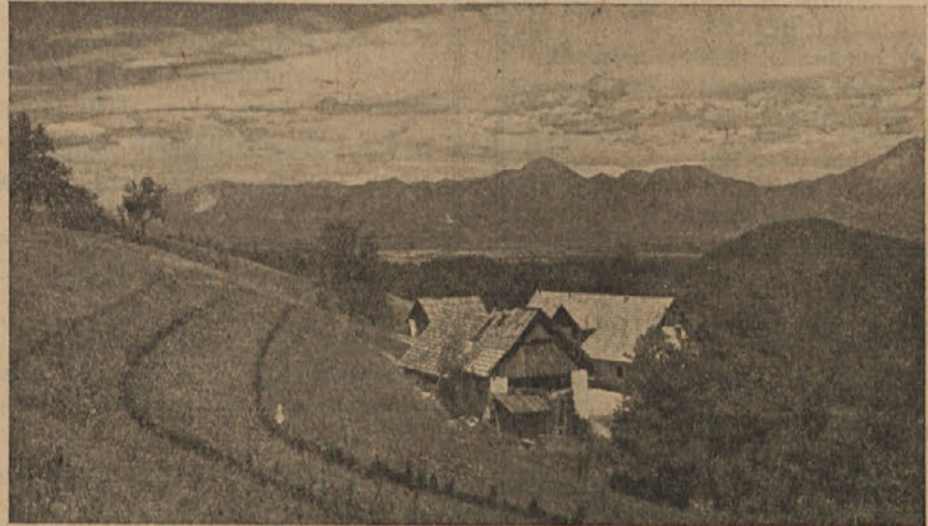
Napovedi davka. Opozarjamo obrtnike, da je potrebno v januarju l. 1940. vložiti prijave za pridobitvo, posebno davčno doklado, davek na poslovnih promet, luksuzni davek, davek na neporočene itd., kakor rentnino in drugo. V interesu obrtništva je, da v tem roku vsak sam napove davek, kakor je to odredeno z zakonom o neposrednih davkih.

Dom jugoslovanskih obrtnikov

Že pet let uspešno deluje socialna ustanova naših obrtnikov Dom jugoslovanskih obrtnikov, r. z. z o. z., institucija našega obrtništva, ki je bila ustanovljena na združni podlagi. Med mnogimi akcijami Društva jugoslovanskih obrtnikov je bila pokrenjena v l. 1934. tudi med ljubljanskim obrtništvom akcija za ustanovitev obrtniškega počitniškega Doma, kar je rodilo uspeh, da je mogel pripravljalni odbor kupiti že januarja l. 1935. primerno kmetško posestvo na Govejku pri Medvodah. Obrtništvo samo pa si je izbralo združno obliko te važne socialne pridobitve, da je tako zasigurana gospodarska trdnost obstoja Doma.

Vodstvu zadruga je uspelo tekom let vsestransko zainteresirati najširši krog

obrtništva ter ostale javnosti in oblast ter najrazličnejše ustanove za to obrtniško ustanovo, ki so pokazale vse svoje razumevanje za potrebe doma. Obrtniški Dom na Govejku-Gontah je postal, kot preurejen v skromnem obsegu, važna izletniška in sicer obrtniška postojanka za odmor in odpočitek ter posečajo dom številni turisti in obrtniki skozi vse leto. Da pa bo še čim širši krog obrtništva in ostale javnosti podrobno seznanjen z ustanovo

Doma in dostopom glede obiska je načelstvo izdalo pred kratkim posebno stensko topografsko karto z obrobo fotografij, navodili ter inserati, kakor tudi karto v ročnem formatu, kar bo nedvomno dvignilo v propagandnem smislu zanimanje za obisk.

Kakor si načelstvo prizadeva urediti zapuščeno posestvo v vseh ozirih, tako se v zadnjem času resno bavi z izvršitvijo pridobitve zdrave, tekoče vode iz studenca, ker je sedaj Dom preskrbljen s prečiščeno kapnico, da bo tako omogočen še večji razvoj, kakor tudi razne naprave, ki naj omogočijo tudi v poletni vročini poln obisk.

Obisk doma najtopleje priporočamo za praznike in sploh v zimski dobi, ker so na posestvu lepi smuški tereni, razgledi, izleti, dom sam pa trajno oskrbovan z za-

kurjenimi sobami in vso postrežbo. V nastopajočih božičnih praznikih Vam ne bo žal, če boste posetili Dom jugoslovanskih obrtnikov na Govejku, ker boste res prvovrstno postreženi s svežimi krvavicami in kolinami sploh.

Ob prvi petletnici svojega obstoja je ustanova tega doma dokazala svojo upravičeno potrebo ter je načelstvo tudi dokazalo svojo polno skrb kakor tudi je s svojim nesebičnim delom dokazalo, da je

v skupnosti moč, za kar je prav združna oblika pokazala najboljšo osnovo. Želimo na pragu druge 5-letnice Domu najlepših uspehov za bodoče, kakor tudi priporočamo obrtništvo, da se za to zanima in podpira to ustanovo, ki je edinstvena v državi po svojih močeh in v svojo korist.

Redno plačana naročnina, inseriranje v svojem listu „Obrtnik“ in sodelovanje pri tem, je glavni pogoj za redno izhajanje in dostavo glasila! Upoštevajte, da je list „Obrtnik“ neodvisno glasilo in ga zato podprite!

Havliček Fran

elektrotehnično podjetje

Ljubljana

Samo Sv. Petra cesta 5

Telefon 34—21

Se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela in popravila.

Kupujemo samo

DIS - žarnice

(DOMAČA INDUSTRIJA ŽARNIC)

ker malo trošijo, dolgo trajajo in so najprvovrstnejši
DOMAČI IZDELEK

KOSMAČ FRANJO

zidarsko podjetje

ZG. GAMELJNE 12

p. št. Vid nad Ljubljano.

Obrtništvo iz Trbovelj

želi vsem tovarišem obrtnikom in cenjenemu občinstvu - odjemalcem Božične praznike in srečno ter uspešno

Novo leto 1940!

„Polinit“ polituro, Durlin-lak, Oxylin-lak, Email-lak, vse vrste barv suhe in oljate, šelake ter vse mizarske in pleskarske potrebščine dobite pri znani tvrdki

„Hafner“

Celovška št. 61 in Miklošičeva št. 36

Centralne kurjave, vodovode, sanitarne opreme, plinovode in splošno kleparstvo izvršuje znano podjetje

Lovro Pičman

Ljubljana

Ilirska ul. 15

Telefon 29-11

Voščimo vesele božične praznike vsem cenj. odjemalcem:

ČOKERT AVGUST
kleparstvo, napeljava vodovodov
LJUBLJANA
Gregorčičeva 5 — Tel. 24-70

IVANŠEK FRANC
splošno mizarstvo
LJUBLJANA
Cesta 29. oktobra št. 19 (Rimska cesta)

ROZINA IVAN (preje „Orient“)
barve in laki
LJUBLJANA, TYRŠEVA CESTA ŠTEV. 14
Telefon 39-25

Lancoš Dimitrije

splošno mizarstvo
LJUBLJANA, Wolfova ulica 12

MRAK STANE
sobni in dekoracijski slikar in pleskar
LJUBLJANA, Pred Škofijo 19
Telefon 34-05

Specialna delavnica za previjanje, poprav-
ljanje elektromotorjev in dinam. — Izvršu-
jem instalacije na pogon in luč, na skladišču
ves elektromaterial ter motorji za pogon
in diname za luč

FR. PERČINLIČ
elektropodjetje
LJUBLJANA, Gosposvetska c. 16. Tel. 23-71

PRAZNIK IVAN
splošno strojno mizarstvo
LJUBLJANA
Zavrti 9 — Telefon 34-97.

Stanko Pirnat

izdelovanje vsakovrstnih lončenih
peči in štedilnikov. — Vsa v to
stroko spadajoča popravila! — Ob-
laganje sten!

LJUBLJANA - Vič
Tržaška c. 107
Telefon 36-87

„Furnir“

I. C. DOLAR preje „UKOD“ d. d.
prodaja vezanih plošč in furnirjev

Ljubljana
Francišškanska ulica 4
Telefon 32-49.

Mihelčič Ivan

elektrotehnično podjetje

LJUBLJANA, Borštnikov trg št. 1
Telefon 27-04

Izvršuje elektroinstalacije za luč, moč in
signale. Dobava prvovrstnih proizvodov
trrdke „Marelli - Milano“. Motorji, venti-
latorji, črpalke. — Zahtevajte reference.

KRALJ IVAN
ključavničarstvo
LJUBLJANA
Gregorčičeva ul. 5 — Cesta 29. oktobra 2

ROZMAN STANKO
trgovec

ŠT. VID NAD LJUBLJANO

ŠTEFANČIČ STANKO

izdelovanje tehtnic

ŠT. VID NAD LJUBLJANO

ZALETEL IVAN
žganjarna in gostilna „Jelen“.
ŠT. VID NAD LJUBLJANO

NOVAK KAROL
kamnosestvo, grobni spomeniki
ŠT. VID NAD LJUBLJANO

ZALOKAR ANTON
strojno mizarstvo
ŠT. VID NAD LJUBLJANO

Gostilna in vinska trgovina „TOME“
ŠUSTERŠIČ PETER
SENIČICA - MEDVODE

MRAK MIHAEL
elektro-podjetje, spec. delavnica za popra-
vilo vseh vrst motorjev, aparatov ter vse
vrste instalacij
RADOVLJICA, MESTO 33

MARN JOSIP
pleskar, ličar, sobo- in črkoslikar
LJUBLJANA
Wolfova ulica 12. — Telefon 30-68

KREGAR JOSIP
tesarski mojster
LJUBLJANA, Povšetova ulica 19

Voščimo vesele božične praznike vsem ce-
njenim odjemalcem
BIZJAK IVAN
čevljarški mojster
KRŠKO ob SAVI

SLUGA ELZA
slačičarna
KRŠKO ob SAVI

STERLE IVAN
avtotaksi
KRŠKO ob SAVI

ŠOBAK BLAŽ
kovaški mojster
KRŠKO ob SAVI

MULEJ JOŠKO
kamnoseški mojster
KRŠKO ob SAVI

GALE ANTON
kofarski mojster
KRŠKO ob SAVI

NOVAK ANTON
krojaški mojster
KRŠKO ob SAVI

KREGAR MILKA
brivski salon
KRŠKO ob SAVI

PIRC ALEŠ
cementni izdelki
ZADOVINEK, p. Leskovec pri Krškem

ŠTEFANČIČ ALBIN
čevljarški mojster
VIDEM-KRŠKO ob SAVI

